

СПОСОБИ КОПІЮВАННЯ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ

М.М. Dolyk

METHODS FOR COPYING ARCHIVAL DOCUMENTS

Право громадян на вільний доступ до інформаційних ресурсів Національного архівного фонду України та їх збереженість є комплексною проблемою, що потребує вирішення багатьох питань. Проблеми пошуку методів копіювання документів були завжди актуальними. Ще з давніх часів найпростішою технікою копіювання було створення рукописної копії оригіналу. Але такий метод мав негативні наслідки для автентичності документа у вигляді численних помилок у тексті копії. При такому способі порушувався основний принцип копіювання – відповідність копії оригіналу. Перехід до створення копій за допомогою друкарської машинки мав такі ж самі мінуси. У другій половині ХХ ст. в радянських архівах набуло поширення фотокопіювання, що покращило ситуацію і дозволило пришвидшити виготовлення копій.

Копіювання документів в архівах здійснюють відповідно до чинних нормативно-правових актів з метою:

- створення страхового фонду та фонду користування;
- на замовлення користувачів документами НАФ;
- реставрації згасаючих текстів та зображень за допомогою цифрових технологій;
- забезпечення реставрації цифрового зображення та звуку на рівні цифрової копії;
- використання інформації документів архіву (публікації, виставки тощо).

Вибір способу копіювання залежить від його мети та технічних можливостей установ. Основними способами копіювання документів є: фотографічне (мікрофільмування); електрографічне (ксерокопіювання) та електронне (оцифрування).

Усі три способи є різними та забезпечують довготривале зберігання документів, але найефективнішим вважається електронне копіювання. Його переваги: зручність та швидкість копіювання без втрати якості; зменшення зносу оригіналів; можливість доступу користувачів до документів, створення електронної інформаційно-пошукової системи; можливість тиражування копій; збереження первинного вигляду оригіналу документа за умови оцифрування в кольорі; можливість багаторазового копіювання та використання; можливість тривалого зберігання цифрової копії шляхом перенесення її на нові фізичні носії інформації та можливість відтворення з цифрової копії друкованої копії документа. Виготовлення копій дозволяє обмежити доступ до оригіналів, проте сучасні технології копіювання є шкідливими для матеріальної основи документа та інформації, яка знаходиться на ній. Під час копіювання на документи впливає ультрафіолетове та інфрачервоне опромінення від обладнання. Крім того, за умови багаторазового копіювання документа виникає загроза його фізичному стану та появи на ньому механічних дефектів. Це і є основна проблема при копіюванні архівних документів, яка потребує негайного вирішення.

Література.

1. Копіювання документів у архівних установах України: методичні рекомендації / Держ. архів. служба України, УНДІАСД; уклад.: Л.В.Дідух. – К., 2016. – 68 с.
2. Вплив копіювально-розмножувальної техніки на збереженість архівних документів : метод. рекомендації / Укрдержархів, УНДІАСД, уклад.: О.Я. Гаранін, Н.М.Христова, І.В. Срібняк – К.: УНДІАСД, 2012. – 28 с.